

УДК 330.34.001.76 (477)

О. П. Радченко,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економіки та управління

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна

e-mail: rap_1@ukr.net

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ – КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ДЕРЖАВИ НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ

У статті проведений аналіз особливостей інноваційного розвитку національної економіки. Виявлено, що Україна має власну модель інноваційного розвитку, проте циклічний характер показників інноваційної діяльності національної економіки, говорить про недосконалість національній моделі інноваційного розвитку. Визначено, що впровадження нововведень інновацій впливає на конкурентоспроможність національної економічної системи, це залежить від введення нової техніки, технології, нових методів управління, нових продуктів і послуг, від нововведень в організації управління виробництвом, організації праці і її безпеки. Доведено, що реалізація інноваційних програм приводить до конкурентоспроможності національної економіки на міжнародному ринку.

Ключові слова: інноваційний розвиток, національна економіка, конкурентоспроможність, міжнародний ринок.

В Україні важливою проблемою формування інноваційної економіки є розрив між стадіями інноваційного процесу, зокрема, наукових досліджень і впровадження у виробництво, що обумовлено відсутністю ефективного механізму трансформації наукових знань в інноваційні ідеї, які придатні до практичного використання. Інфраструктурне забезпечення реалізації інноваційного процесу залежить від його природи, структури, фази та етапу.

Держава більше покладається на ринкові механізми стимулювання інноваційної діяльності, ніж на пряму підтримку інноваційного процесу. Проблема полягає в тому, що розвиток науки і науково-технологічних розробок практично не фінансується державою, наука і економіка України розвиваються різними шляхами. Більшість розробок, виконаних вітчизняними науковцями, не мають практичного застосування в галузях економіки, що спричиняє фактичну ізольованість наукових установ від підприємництва, а отже, унеможливорює розвиток інноваційного процесу за рахунок ринкових важелів, оскільки інноваційна ді-

яльність опинилася значною мірою поза межами ринку. Ринкових механізмів на сучасному етапі буде недостатньо для помітної інтенсифікації інноваційного процесу в Україні.

Інноваційний процес має складний, неупорядкований характер і полягає в русі по вертикалі і по горизонталі. Для регулювання інноваційної діяльності особливої важливості набуває виділення у межах агрегованого об'єкта регулювання чіткіших об'єктів, що дасть змогу сформулювати прийнятну, добре структуровану економічну політику.

Проблеми оцінки рівня міжнародної конкурентоспроможності економіки України, дослідження основних причин сучасного негативного стану та формування можливих шляхів підвищення конкурентоспроможності національного виробництва висвітлені у наукових працях таких українських вчених, як Л. Бабій, Я. Базилук, В. Бодров, В. Гейц, А. Голубченко, Т. Гончарук, Б. Губський, О. Дерев'янку, В. Івченко, Б. Кваснюк, А. Кредисов, Т. Круп'як, В. Мельникова, Ю. Пахомов, О. Паценко, І. Сіваченко, В. Семиноженко, І. Сотник, Т. Стовбун, В. Чередниченко, О. Шнипко та ін. Більшість авторів згодні, що досягнення найвищого рівня конкурентоспроможності залежить від інвестицій та інноваційних процесів. Сьогодні недостатньо досліджено, які саме стратегічні орієнтири структурних змін на міжнародному рівні необхідні для підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Недостатньо розкритою залишається питання впливу інноваційного процесу на невиробничу сферу, сферу матеріального виробництва й експлуатації. Він є системою етапів, стадій та видів робіт і тому має складну структуру. У загальному розумінні сутність інноваційних процесів, що відбуваються в будь-якій складній виробничо-господарській системі, – це сукупність прогресивних, якісно нових змін, що безперервно виникають у часі та просторі і сприяють подальшому якісному розвитку суспільства, забезпечують вищий рівень життя суспільства; це послідовна система заходів, внаслідок яких інновація перетворюється з ідеї у конкретну продукцію, технологію, структуру чи послугу і поширюється в господарській практиці і суспільній діяльності.

Метою статті є обґрунтування особливості впливу структурних зрушень в інноваційній сфері на підвищення конкурентоспроможності національної економіки на міжнародному ринку.

Інноваційний процес – це процес комерціалізації технологій. У ринковій економіці знання не впроваджуються, а купуються, хоча термін «впровадження» часто застосовується в визначеннях інноваційного процесу. Інноваційний розвиток – це не тільки процес перетворення ідей у новий продукт, але і процес створення ідей і творчого їх супро-

воду і реалізації. Повний інноваційний цикл здійснюється від ідеї до комерційного освоєння результатів та їх впровадження в економіку.

Як показує практика, інноваційні перебудови на сучасному етапі розвитку суб'єктів господарювання можуть не лише забезпечити високі показники економічного розвитку, але й підвищити конкурентоспроможність вітчизняної економіки, її експортний потенціал та допомогти вирішити економічні, екологічні і соціальні проблеми.

Важливим чинником конкурентоспроможності економіки є реалізація інноваційної діяльності держави, що забезпечує ефективність використання виробничих ресурсів, підвищує ступінь адаптованості суб'єктів господарської діяльності до зовнішнього середовища, розширює їх можливості щодо виходу на нові ринки продукції, створює умови довгострокової стабільності тощо.

Конкурентоспроможність національної економіки, як економічна категорія, має певні особливості, зокрема:

– конкурентоспроможність є атрибутом кожного підприємства, яке засноване на поділі праці та товарному обміні і бере участь у світовому поділі праці. Конкурентоспроможність національної економіки виявляється у процесі міжнародних економічних відносин. Прагнення досягти високого рівня конкурентоспроможності є виразом як національних економічних інтересів, так і інтересів окремих фірм, що беруть участь в міжнародних економічних відносинах. А тому процеси нарощування конкурентоспроможності притаманні кожній економіці, в якій діють закони товарного виробництва;

– конкурентоспроможність національної економіки як характеристика стану господарської системи має внутрішні витoki: вона народжується і розвивається у внутрішньому середовищі країни у процесі конкурентного змагання між суб'єктами економічних відносин;

– конкурентоспроможність національної економіки потребує постійного розширення джерел для самодостатнього розвитку суб'єктів господарювання, проте водночас ґрунтується на принципах конкурентних взаємовідносин між ними, які призводять до втрати частини прибутку, що міг би бути джерелом розвитку;

– вона визначається умовами економічного розвитку країни та залежить від здатності суб'єктів економічних відносин використовувати ці умови з максимальною ефективністю для себе. Проте конкурентоспроможність національної економіки передбачає передусім високий рівень загального суспільного позитивного ефекту, для досягнення якого ефек-

тивність фірм та отримання ними високих прибутків є хоча й необхідною, але не достатньою умовою;

- конкурентоспроможність національної економіки виходить із соціально-економічної оптимальності, досягнутої в суспільстві, за якої позитивні надбання від ефективного використання матеріальних, трудових та організаційних ресурсів балансуються з виконанням соціальних та інших бюджетних програм;

- відповідальність за стан конкурентоспроможності національної економіки несе держава. Їй належить провідна роль у визначенні змісту та важелів економічної політики, дотриманні зобов'язань перед світовими організаціями та країнами-партнерами, а, отже, і у застосуванні коригувальних механізмів, здатних абсорбувати негативні чинники внутрішнього та зовнішнього походження і не допустити погіршення соціально-економічних параметрів розвитку країни.

Україна обрала шлях побудови незалежної держави у 1991 році, який виявився складним та драматичним для українського суспільства. За роки незалежності розпочато низку важливих реформ, та, на жаль, переважна більшість з них не доведена до логічного і результативного завершення або залишилася «проектами на папері». Не сформовані інститути відкритого ринку, не відбудована відповідна ринковим умовам система соціального захисту і гарантій, не створені надійні політичні умови для забезпечення сталого розвитку суспільства і національної економіки. Наприкінці 80-х років ХХ століття питома вага економіки Української РСР (України) у світовій економіці становила близько 2%. На сьогодні – лише близько 0,2% [4].

Це фактично були напівреформи, більше схожі на проекти популістського характеру, які не змогли призвести до формування принципово нових за якістю суспільних і економічних відносин, адекватних сьогоденню і нагальним потребам України. Анахронізми старої системи досить відчутно впливають і сьогодні, а іноді й визначають траєкторію руху держави. Тим самим гальмуючи темпи розвитку економіки, на які дійсно здатні держава і суспільство. Вже понад двадцять років після набуття державності Україна все ще стоїть на порозі системних змін.

Є ряд причин, які спричинили трансформаційні негаразди України [4].

По-перше, це сліпе копіювання стратегій розвитку інших розвинутих держав. При розробці та реалізації українських реформ керівництво країни припустилося грубої методологічної помилки. В основу трансформаційних процесів в Україні покладено запозичені моделі перетворень, де фактично були проігноровані цивілізаційні та геополітичні

особливості нашої держави, що потягло за собою розрив між історичним національним минулим та державотворчим майбутнім сьогодення.

По-друге, це непослідовність дій і хаотичність виконання змін у державній політиці. Постійні коливання між моделями реформ ліберального і дирижистського управління, з вектором ухилу до популізму, що набув деструктивних форм та призвів до того, що в Україні у підсумку не була до кінця реалізована жодна з наведених моделей. Українське суспільство відчуло негативні наслідки обох підходів, не дочекавшись позитивних результатів. Як наслідок, люди перестали розуміти короткострокові, середньострокові, й, особливо, довгострокові цілі та терміни їх досягнення. У суспільстві з роками зростає зневіра до перспективних проєктів держави, посилюється тиск швидкоплинних інтересів, прагнення негайно взяти від життя ласий кусок.

По-третє, нездоланність розбіжностей у суспільстві. Регіональна та мовна, культурна та конфесійна неоднорідність українського суспільства не тільки не перетворилася у потужний ресурс зростання держави, але й навіть поглиблюється, набуваючи небезпечних ознак суспільного розколу. До історично успадкованих розбіжностей додалися ще й новоутворені чинники конфлікту у суспільстві: багаті і бідні, прихильники тієї чи іншої політсили, безпосередньо до створення і активізації яких долучаються впливові політичні партії і українські політики. Відсутність чіткої послідовної державної політики на зближення та інтеграцію громадян України в єдину політичну націю призводить до поглиблення процесів «атомізації» суспільства, його дроблення на автономні, замкнені і потенційно конфліктні групи.

По-четверте, незрілість державницької управлінської еліти. У своїй діяльності політичні сили на сьогодні залишаються майже виключно вмотивованими власними політико-економічними інтересами, нездатними до об'єднання, згуртування і мобілізації спільних зусиль навколо інтересів реалізації стратегії розвитку держави, а, інколи, неспроможними навіть сформулювати ці інтереси.

Окрім того, в якості провокуючих обставин виступають і такі чинники як довготривала політична криза, що розколола політичний клас і більшість суспільства; незграбність і неефективність державних управлінських структур; корупція, і як факт – недоступність інститутів влади для суспільного контролю і корегування їх функцій; відсутність цивілізованої і ефективної судової системи, і нарешті, моральна і правова криза українського суспільства, спричинена незрілою правовою свідо-

містю більшої половини правлячої еліти і, відповідно, кризою суспільної довіри до основних інституцій держави і до держави як такої.

З року в рік Україна опускається у світових рейтингах конкурентоспроможності, відстаючи від своїх найближчих сусідів. Що призводить до умов загострення глобальної конкуренції за ресурси і на тлі системних зрушень світового політичного і економічного, суспільного і гуманітарного порядку, пов'язаних зі стрімким формуванням глобальної економіки і суспільства знань, Україна ризикує потрапити до категорії так званих «держав, які себе не реалізували». На сьогодні майбутнє української держави залежить від зовнішніх чинників значно більшою мірою, ніж 25 років тому.

Складність глобальних процесів та їх розрив між рівнями, в які вже втягнуто Україну, і тією картиною світу, тими інтелектуальними інструментами, якими користується українська політична еліта, є дуже драматичним, а на сьогодні і трагічним. І у міру поглиблення цього розриву зростатимуть ризики держави у глобальній політичній та економічній грі.

На жаль, будь-яка конфігурація правлячої більшості сьогодні, не в змозі стати локомотивом національного зростання та процвітання, оскільки нестабільність політичних союзів та блоків є визначальною рисою українського політичного стилю, як і їх вузькість та кон'юнктурність цілей, що досягаються за допомогою цих союзів чи блоків. Існує реальна загроза того, що політичні ризики, які гальмують національний розвиток, далі поглиблюватимуться. Не виключена можливість і ще одних позачергових виборів – до Верховної Ради України чи Президента. Тому шанси хоча б розпочати найближчим часом глибоку модернізацію держави є малими або малоєфективними. Предметом консолідації політичних сил стосовно розв'язання нагальних проблем ймовірніше стане паритет партійно-корпоративних та бізнес-інтересів, а не спільне бачення національних інтересів та перспектив. Постійно відкладаючи реалізацію системних завдань державного розвитку, політичні сили створюють ефект напівстабільності, який може знову вибухнути негативними наслідками для українського суспільства.

Саме тоді почнуть даватися взнаки наслідки технологічної занедбаності української економіки, легковажного популізму, реформаторського свавілля, правового нігілізму. Ресурс, який був напрацьований національною економікою у роки підйому, але не був інвестований у майбутнє зростання, вичерпується. За таких обставин не лише економічні та гуманітарні перспективи України, а й її державність будуть поставлені під сумнів.

І знову Україна постає на перехресті траєкторій розвитку. Потрібно вже сьогодні вирішити, яким шляхом рухатись: або запозичувати рецепти успіху інших розвинутих країн і йти у фарватері світових і регіональних процесів інтеграції (а це стратегія «розчинення» у глобальному соціальному і економічному просторі) й тим самим значно обмежувати можливості реалізовувати свої національні інтереси, або поставити амбітну мету – досягти максимальної самодостатності у прийнятті доленосних для держави і нації рішень, проклавши свій власний український шлях у майбутнє. Який базуватиметься на здатності України самостійно моделювати розвиток відповідно до національних інтересів, брати активну участь у формуванні міжнародної політики, маючи достатній імунітет до глобальних викликів, загроз і коливань світової кон'юнктури.

У світогосподарській системі нові тенденції, пов'язані з її глобалізацією, поглибленням нерівності між розвинутими країнами і рештою світу, переструктуризацією світової економіки, яка визначатиметься зміцненням нових центрів сили і зміною інститутів світового економічного порядку, зростанням дефіциту енергоресурсів і, відповідно, їхньої вартості, підвищенням ролі інфраструктурних чинників у соціально-економічному розвитку, дедалі більш жорсткими умовами міжнародної конкуренції, яка охоплює не тільки товарні ринки, але й ринки капіталів, технологій і робочої сили, формують досить несприятливе середовище з огляду на економічні перспективи України. У таких умовах енергоємність вітчизняної економіки, нестабільність світової кон'юнктури щодо українських товарів експортної групи, відсутність чіткої стратегії просування національних інтересів після приєднання до СОТ можуть стати чинником втрати конкурентних переваг, істотного уповільнення темпів росту ВВП при одночасному зростанні внутрішніх цін в Україні [3].

Значного успіху на ринку можна досягти шляхом виробництва інноваційної продукції, саме така продукція найбільшою мірою відповідає умовам ринку, конкретним вимогам споживачів за своїми якісними, технічними, економічними, естетичними характеристиками. Техніко-економічні показники інноваційної продукції набагато перевищують показники інших видів продукції, її значна перевага – досить високий попит на національних і світових ринках. Підприємства, які виробляють інноваційну продукцію, досягають значної конкурентоспроможності та переваг перед конкурентами, що зміцнює й економіку країни в цілому.

Процеси реформування економіки України відбуваються в умовах високої зношеності основних фондів, слабкого цивільного машинобудування, підвищеної ресурсомісткості виробництва. Монополізм, тіньова координація, а інколи і безпосередній контроль економіки мафіозними структурами призводить до занепаду виробництва, низького рівня технологій, продукція не відповідає вимогам і є неконкурентоспроможною.

Саме низький рівень технологій і відсутність орієнтації на виробництво високоякісної продукції приводить до того, що більшість видів продукції промисловості України нерентабельні через високу матеріало- і енергоємність, не відповідають сучасним вимогам і є неконкурентоспроможними. Конкурентні переваги в нашій країні – дешева робоча сила й природні ресурси. Україна в основному експортує природні ресурси та сировину, причому за низькими за світовим рівнем цінами, замість удосконалення виробничого процесу, розвитку високотехнологічних виробництв, нових технологій.

Сьогодні приріст валового продукту у економічно розвинених країнах світу на 75-80% визначається інноваційними досягненнями. Технологічні інновації як результат творчої діяльності науково-дослідних інститутів та виробничих структур забезпечують економічне зростання та виступають основою підвищення добробуту людей [3].

Лідерами впровадження передових технологій є: Південна Корея, Сінгапур, США, Фінляндія, Швеція, Японія тощо. Населення цих країн становить усього близько 15% від загальної чисельності людей, що населяють планету. Однак на світовому ринку високотехнологічної продукції частка цих країн сягає майже 80%. При цьому частка Росії становить 0,3%, а України – 0,1% [2].

У 2007 році Україна вперше увійшла до щорічного рейтингу конкурентоспроможності країн – World Competitiveness Yearbook-2007 – всесвітньо визнаних експертів швейцарського Міжнародного інституту розвитку менеджменту (IMD) і зайняла у ньому 46-те місце серед 55 країн [3].

Відповідно до висновків експертів IMD Україна перебуває на межі між країнами, які втрачають свої позиції у сфері конкурентоспроможності, і державами, які активно підвищують свій рівень за цими показниками.

Одними із найбільш низьких є показники, що характеризують економічне середовище України в цілому. Так, за рівнем інфляції Україна посіла 50-те місце, за рівнем прямих іноземних інвестицій – 52-ге,

за рівнем ВВП на душу населення – 51-ше. Ці цифри свідчать про те, що економічне зростання не є стійким. Найбільш важливі проблеми в Україні – незавершеність структурних реформ, відсутність механізмів належного захисту прав власності, політична нестабільність, а також регуляторні обмеження ефективної діяльності компаній [3].

Сьогодні науково-освітній та інноваційний потенціал нашої держави сконцентрований у промислово розвинених регіонах. Зокрема, у Києві, Харківській, Дніпропетровській та Львівській областях зосереджені 52% студентів, 72% науковців та 12 з 15 технопарків України. Регіональні відмінності за міжнародними індикаторами розвитку «суспільства знань» в Україні є вражаючими: від 24,2 дослідників на 1000 осіб економічно активного населення у м. Києві до 0,2 – у Хмельницькій області. Ці чинники і надалі залишаються істотною перешкодою структурних зрушень в інноваційній сфері [1].

Забезпечення конкурентоспроможності потребує [3]:

1) переорієнтації фінансових ресурсів з поточного споживання в інвестування та спрямування інвестиційної діяльності на становлення ефективної національної економіки;

2) інноваційного спрямування інвестицій, активізації нововведень як пріоритетної складової стратегії соціально-економічного розвитку держави.

Обмеженість фінансових ресурсів України не дозволяє їй забезпечити на необхідному рівні бюджетні вкладення в науку. Це призводить до подальшого падіння інноваційного потенціалу України. Більше того, така політика не сприяє зміні напряму концентрації фінансування наукових досліджень від державного в бік бізнес-компаній і залученню до країни компаній – світових технологічних лідерів [1].

З метою підвищення конкурентоспроможності галузей вітчизняної економіки та окремих підприємств державі необхідно спрямовувати свої зусилля на стимулювання впровадження інновацій та високих технологій, реструктуризацію та підвищення ефективності вітчизняного виробництва, удосконалення нормативно-правового регулювання природних монополій. В Україні є необхідність придбати нові технологічні засоби, також активізувати інноваційну діяльність можна завдяки поєднанню можливостей освіти і науки, з одного боку, виробництва та бізнесу – з іншого.

Стратегічними орієнтирами структурних змін є такі [3].

По-перше, поширення ресурсо-, енерго- та екологоефективних технологій. Зважаючи на довгострокову перспективу зростання вартості енергетичних ресурсів та низький рівень самозабезпеченості ними

української економіки, ресурсозбереження і насамперед енергозбереження повинні розглядатися як провідні складові політики підвищення економічної незалежності національної економіки, збереження та підвищення конкурентоспроможності українських виробників.

По-друге, поступова переорієнтація промисловості із зовнішніх на внутрішні ринки збуту та імпортозаміщення. В умовах постійного посилення конкурентного тиску навряд чи можна розраховувати на значне зростання експорту продукції українських виробників. Це обумовлює необхідність переорієнтації промисловості на забезпечення насамперед внутрішнього ринку продукцією, орієнтованою на споживчий ринок (продовольство, одяг, взуття, меблі, предмети побуту, автомобілі), виробничого призначення (сировина та комплектуючі для виробництва готової продукції) та інвестиційною продукцією (виробниче обладнання).

По-третє, забезпечення конкурентоспроможності через модернізацію економіки. Це дозволить перейти від механічного збільшення витрат на соціальну сферу до реальної гуманізації соціально-економічних відносин, яка матиме міцне підґрунтя у вигляді динамічного зростання економіки та підвищення її продуктивності.

Без активної регулювальної ролі держави не може бути ефективної, соціально-орієнтованої ринкової економіки, не говорячи вже про ефективність забезпечення економічної безпеки країни. Немає жодної країни з високорозвинутою економікою, де б держава усунулася від регулювання ключових соціально-економічних процесів. Суспільство повинно структуруватись, набути політичної, економічної та соціальної рівноваги, мати чітко визначені орієнтири свого розвитку.

Таким чином, необхідно формувати основні напрями стратегії інноваційного розвитку і запровадження механізмів державного впливу на розвиток інноваційних процесів в національній економіці. Державний вплив на інноваційні процеси повинен орієнтуватися на наступні положення:

- поступове зменшення коштів, потрібних для підтримки виробництв, що базуються на застарілих ресурсномістких технологіях, переорієнтація їх на інноваційний розвиток;
- збільшення частки капітальних вкладень, які спрямовуються на реконструкцію та технічне переозброєння на основі впровадження інновацій;
- зосередження коштів бюджетного фінансування на реалізації науковотехнічних та інноваційних програм із високою соціально-економічною та науково-технічною значущістю;
- розширення масштабів фінансування науково-технічних проектів

- шляхом випуску державою акцій або цінних паперів під ці проекти;
- розробка системи стимулювання залучення до інноваційної діяльності коштів населення та створення механізму надання державних гарантій вкладів;
  - створення в системі видатків Державного бюджету України спеціальних фондів фінансування науково-технічних та інноваційних програм з метою покриття інноваційних ризиків і формування венчурного капіталу;
  - запровадження середньо- і довгострокового індикативного планування фінансового забезпечення інноваційної діяльності;
  - підтримка державою розширення інноваційної інфраструктури, у тому числі малих і середніх підприємств, що беруть участь в інноваційній діяльності, а також вільних економічних зон;
  - здійснення організаційно-економічних заходів щодо залучення іноземних інвесторів до інноваційної діяльності.

Реалізація цих пропозицій створить реальні можливості для розвитку і використання в національній економіці країни комплексних технологічних систем із розгалуженою структурою фінансування, що мають докорінно змінити технологічний уклад економіки.

Отже, саме інноваційна модель розвитку стає фундаментом, який забезпечує економічну міць країни, її конкурентоспроможність на світовому ринку. Україна має значний науково-технічний і промисловий потенціал, щоб зацікавити інвесторів у реалізації проектів реконструкції і розвитку в нашій країні. Закордонні інвестиції в реконструкцію і розвиток здатні підвищити рівень інноваційного розвитку, підвищити рівень конкурентоспроможності національної економіки на світовому ринку. Подальші дослідження в даному напрямку необхідно спрямувати на розроблення методів вимірювання структурних зрушень та вдосконалення теоретико-методологічної основи управління структурними зрушеннями в інноваційній сфері національної економіки.

В подальшій працях передбачається вивчення впливу структурних зрушень в інноваційній сфері на підвищення конкурентоспроможності національної економіки на міжнародному ринку.

Список використаної літератури

1. Голубченко А. К. Відродження промисловості України – шлях до радикальної гуманізації економіки України [Електронний ресурс] / А. К. Голубченко. – Режим доступу : <http://www.spu.in.ua/ua/zayavy/3414>. (дата 20.11.15). – Назва з екрану.

2. Івченко В. Тези виступу на урочистій церемонії підписання угоди про утворення корпорації «Науковий парк «Київська політехніка» [Електронний ресурс] / В. Івченко. – Режим доступу : <http://www.in.gov.ua/index.php?get=141&id=384>. (дата 20.11.15). – Назва з екрану.
3. Сотник І. М. Структурні зрушення в інноваційній сфері та їх вплив на підвищення конкурентоспроможності національної економіки / І. М. Сотник, А. О. Дмитренко // Механізм регулювання економіки. – 2008. – № 3. – Т. 1. – С. 51-57.
4. Україна-2015 : національна стратегія розвитку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.semynozhenko.net/content/files/Ukraine-2015%20big.pdf>. (дата 23.11.15). – Назва з екрану.

Стаття надійшла 01.12.2015 р.

А. П. Радченко,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економіки и управління

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Французский бульвар, 24/26, г. Одесса, 65058, Украина

e-mail: rap_1@ukr.net

ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ - КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ГОСУДАРСТВА НА МЕЖДУНАРОДНОМ РЫНКЕ

В статье проведен анализ особенностей инновационного развития национальной экономики. Выявлено, что Украина имеет собственную модель инновационного развития, однако циклический характер показателей инновационной деятельности национальной экономики, говорит о несовершенстве национальной модели инновационного развития. Определено, что внедрение новшеств инноваций влияет на конкурентоспособность национальной экономической системы, это зависит от введения новой техники, технологии, новых методов управления, новых продуктов и услуг, от новшеств в организации управления производством, организации труда и ее безопасности. Доказано, что реализация инновационных программ приводит к конкурентоспособности национальной экономики на международном рынке.

Ключевые слова: инновационное развитие, национальная экономика, конкурентоспособность, международный рынок.

O. P. Radchenko,

PhD in Economics, Associate Professor,

Associate Professor of the Economics

and Management department

of Odesa I. I. Mechnykov National University

24/26 Frantsuzskiy Boulevard, Odesa, 65058, Ukraine

e-mail: rap_1@ukr.net

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF NATIONAL ECONOMY – COMPETITIVENESS STATE IN INTERNATIONAL MARKETS

Summary

The analysis of features of national economy's innovative development is conducted in the article. It is certain that Ukraine has its own model of innovative development. However cyclic character has indexes of innovative activity of national economy's subjects that allowed drawing conclusion about imperfection of innovative development national model.

Influence of innovations is shown on the competitiveness of the economic system that depends on introductions of new technique, technology, new management methods, new commodities and services, to new organization of management by a production, to new labor organization and her safety. It is educed, that over realization of the innovative programs brings to the competitiveness in international market.

Strategy of the economic system's innovative transformation is especially relevant for Ukraine. Combining the effects of globalized development with the increasing influence of technological factors have stimulated the modification of a modern economic model of the national economy development in which innovation becomes a key strategy to sustain competitiveness, growth and prosperity.

Keywords: innovative development, national economy, competitiveness, international market.

References

1. Holubchenko, A. K. Vidrozhennia promyslovosti Ukrainy – shliakh do radykalnoi humanizatsii ekonomiky Ukrainy [Ukrainian industry's renaissance is the way to the radical humanization of Ukrainian economy]. Retrieved from <http://www.spu.in.ua/ua/zayavy/3414>. [in Ukrainian].
2. Ivchenko, V. Tezy vystupu na urochystii tseremonii pidpysannia uhody pro utvorennia korporatsii «Naukovi park «Kyivska politekhnik» [Thesis of the speech at the ceremony of agreement subscription about corporation creation “Scientific park “Kyivska politekhnik”]. Retrieved from <http://www.in.gov.ua/index.php?get=141&id=384>. [in Ukrainian].
3. Sotnyk, I. M. & Dmytrenko, A. O. (2008). Strukturni zrushennia v innovatsiinii sferi ta yikh vplyv na pidvyshchennia konkurentospromozhnosti natsional'noi ekonomiky [Structural changes if innovative sphere and their influence on the national economy's competitiveness increasing]. *Mekhanizm rehuliuвання ekonomiky – Mechanism of economy regulation*, № 3, T. 1, pp. 51-57. [in Ukrainian].
4. Ukraina-2015 : natsional'na stratehiia rozvytku [Ukraine-2015 : national development strategy]. Retrieved from <http://www.semynozhenko.net/content/files/Ukraine-2015%20big.pdf>. [in Ukrainian].